

Nieuw instrument om de dialoog te stimuleren in partnerschappen:
'...Pak de kaartjes erbij en ga aan de slag...'

Samen opleiden, samen onderzoeken, samen professionaliseren. En dat in een opleidingsschool waar verschillende partijen en belangen een rol spelen. In die complexe samenwerking op een goede wijze de dialoog aangaan, kan lastig zijn. En dus ontwikkelde de 'denktank' van het Steunpunt Opleidingsscholen een [handzaam instrument](#) zodat deelnemers een gericht en gestructureerd gesprek kunnen voeren. "Pak de kaartjes met vragen erbij en ga aan de slag", is het welgemeende advies van medeauteur Paul Hennissen.

Volgende stap

'In gesprek over huidige dilemma's en toekomstige beelden' luidt de ondertitel van het instrument voor dialoog. En dat is ook precies wat de redactie beoogt. "Veel partnerschappen vragen zich voortdurend af welke volgende stap ze kunnen zetten en op welke wijze", vertelt Paul. "Wil je die stap zetten, dan moet je natuurlijk wel weten waar je nu staat en welke richting je als partnerschap wilt inslaan. Dit instrument helpt partnerschappen een antwoord te formuleren op die vragen. Dat geeft partnerschappen handvatten om de visie, realisatie en evaluatie van een partnerschap aan te scherpen en verder door te ontwikkelen.

Makkelijk te gebruiken

Het instrument is ontwikkeld door de Ontwikkelgroep Steunpunt Opleidingsscholen. De leden van deze 'denktank' hebben ruime ervaring met het samen opleiden. "We hebben de kennis en ervaring van de afgelopen 17 jaar gebundeld en gestructureerd", aldus Paul. "Het instrument is heel makkelijk te gebruiken, maar het heeft ons behoorlijk wat denkkracht gekost om dat te bereiken."

Prikkelen en spiegelen

Basis van het instrument vormen een set 'Prikkelvragen' en een set 'Spiegelvragen'. Met de eerste groep kaarten kunnen partnerschappen een gedeeld toekomstbeeld realiseren op de drie thema's opleiden, onderzoeken en doorgaande lijn professionalisering. Binnen elk thema zijn er drie vragen over het creëren van een gemeenschappelijke visie, realisatie (wie speelt welke rol en welke belangen spelen er?) en evaluatie van het proces. De set 'Spiegelkaarten' helpt de deelnemers in een partnerschap antwoord te vinden op de vraag waar het partnerschap nu staat. Onderliggende vraag hierbij is ook in hoeverre er sprake is van een gedeelde verantwoordelijkheid voor het samen opleiden, onderzoeken en professionaliseren. Ook deze set kaarten is verdeeld over de drie thema's. Het instrument biedt tot slot drie werkvormen om structuur aan te brengen in het gesprek.

Breed inzetbaar

Het instrument is op meerdere lagen in te zetten, aldus Paul. “Voor de aspirant-opleidingsscholen is dit het ideale instrument om een goede start te maken met het partnerschap. Dat wil ik ze echt aanraden en dan vooral de spiegelvragen; de vragen waar je nu staat en welke rol wie speelt in een partnerschap. Maar binnen een schoolbestuur, een lerarenopleiding, een school zelf of een netwerk van lerarenopleiders spelen ook vragen en dilemma’s rond het gezamenlijk opleiden. Wat is bijvoorbeeld de gemeenschappelijke visie van een opleidingsinstituut als het gaat om samen opleiden, onderzoeken en professionaliseren? Daar kun je dit instrument ook voor inzetten.”

Aan het werk

Tijdens het congres van het Steunpunt Opleidingsscholen in mei 2017 werd met verschillende congresdeelnemers geoefend met het instrument. Op basis van de feedback werd het instrument verder verfijnd. “Al tijdens het congres kregen we positieve reacties op dit instrument”, vertelt Paul. “Wil je als partnerschap stappen zetten in je ontwikkeling, dan is dit het instrument dat je verder helpt. Hoogste tijd om er mee aan het werk te gaan.”

Tips voor gebruik

- Bereid de werksessies terdege voor en zoek naar een relevante vraag die passend is voor de situatie waarin het partnerschap zich bevindt. Je kunt vrijuit kiezen tussen thema’s en spiegel- of prikkelvragen.
- Probeer niet alle vragen en thema’s in een paar sessies te stoppen. Gun mensen de tijd om de antwoorden die tijdens een sessie naar boven komen zelf te verwerken en ook neer te leggen bij de eigen organisatie.
- De drie werkvormen die zijn beschreven kun je ook met elkaar combineren. Je kunt ook met elkaar uitproberen en oefenen welke werkvorm het beste past binnen de groep.

Instrument voor dialoog

Ook in gesprek over de toekomst van Samen Opleiden en Professionaliseren? [Klik hier](#) voor het instrument voor dialoog ontwikkeld door lectoren betrokken bij Samen Opleiden en maak gebruik van de discussiekaarten.

Paul Hennissen

Dr. Paul Hennissen is lector Opleiden in de School bij de Nieuwste Pabo en lid van de ‘Ontwikkelgroep Steunpunt Opleidingsscholen’. De Ontwikkelgroep bestaat verder uit Jeroen Onstenk, Anje Ros, Miranda Timmermans en Marjan Vermeulen.